

OBECNIE (51) *av*

obecnie (50), **obecnice** (1); obecnie : obecnice *ReszPrz* (1:1).

o oraz oba e jasne.

Sł stp: obecnice; *Cn notuje*, *Linde XVII w. s.v. obecny*.

1. *Osobiście, we własnej osobie, sam; praesens Vulg, Cn; in fecie Vulg; coram Cn (48)* : *KrowObr* 29v; niekthorzy schodzili rozmaite Prowincie/ dochodzili nowych ludzi/ zieżdzili Morzá: áby tylko te/ ktorých byli iácy z kxiąg poználi/ obecnie też oglądáli. *Leop* *B2v; [*Pan Bóg żadnym mieścem ogarnionym nie jest*] áni ták zámierzony iżby náтуры y mocy twoiey obecnie wśzędy mieć niemiał. *KuczbKat* 380; Bo Krolowie w báraniech obecnie chodzili/ Tym czáfem máłztalerze lifami nákręli. *MycPrz* I B2; tedy y teraz zaráz obecnie profzē/ y nápominam/ ábyście ná to pomnieli/ iż nie máłz nic mocniejszyego trwálzszego/ nád Kościoł Boży *ReszPrz* 4; [*Pan Chrystus*] obecnice owce fwoie Piotrowi świętemu zlecił/ mówiąc po trzy kroć: *Pafce oues meas. ReszPrz* 30; ták też obecnie ma doględác y tych co w piecach paláią *GostGosp* 56, 60 [2 r.], 62; Czego obecnie przełtrzęgác ma Hetman Polny/ nie derogując tym nic iednák władzēy Hetmáná Koronného. *SarnStat* 366, 26; [Rycerśtwo/ kthory by miał wedle łzácunku za trzy tyfujące złotyeh imienia/ áby chował obecnice ieden koń/ á woyná ktemu. *TarnConsil* g4v].

W przeciwstawieniu: »w niebytności... obecnie« (3): iácy iestefmy mową przez lifty w niebytności [*absentes*]/ tácy też obecnie [*praesentes*] w vczynku. *WujNT* 2.*Cor* 10/11, 2.*Cor* 10/1; *SkarKaz* 419a.

Zwroty: »obecnie by(wa)ć« = *praesens Vulg* [*szyk zmienny*] (13): *Diar* 29; Aleć cudna iest rzecz bárzo miłowác w dobrej rzeczy zówždy/ á nie tylko gdy obecnie bywam v was [*in adesse me apud vos*] *BibRadz Gal* 4/18; *BielKron* 147v; *RejPos* 44 marg; *KuczbKat* 380, 390; *MycPrz* II D; O Duchu święty/ ráczże przy nas obecnie być/ á nas poćiechą twoią [...] opátrzyć. *LatHar* 31, 198; *WujNT* 2.*Cor* 10/2; *Burgrábiá* zásię ná zamku Krákowłkim obecnie byđz powinien. *SarnStat* 77, 366, 491.

»obecnie mieszkać« = *assidue habitare JanStat* (15); *LubPs* F3v; Przywiódł Priamus do miáfta ku miełzkániu co nazacnieyše/ możnieyše/ á godnieyše męże/ ze wśzego kroleśtwá/ ták iż wśzytká rádá kroleśtwá przednieyša z nim w miełcie obecnie miełzkála. *BielKron* 55; Ná ktorým zamku wftáwił Mnáta áby iego żoná Strzeżyłáwá z dziełiąciá pániem obecnie miełzkála á ładziłá wśelkie żeńłkie pogłowie *BielKron* 321, 197v, 277v; *BielSjem* 19; *ZawJeft* 21; *GostGosp* 16; ci Deputáci [...] do czáfu fwego obecnie powinni będą miełzkác przy nas. *SarnStat* 39, 39, 207, 434, 491 [2 r.], 492.

praw. »stanác obecnie« (1): Przet prawēm miáfta koscierzyny stanáwłzy obecnie [...] zeznali *ZapKościer* 1596/85v.

Wyrażenia: »obecnie osobą swą« (1): nie mógł zleczyć P. IEZVS w niebytności/ iedno áżby obecnie ołobą fwą w dom iego przyłzedł. *SkarKaz* 419a.

»sam obecnie« (6): *Diar* 29; *MycPrz* II D; Agápetus Papiełz [...] łam obecnie Monę Kátholiká ręką fwą poświęcił y poftáwił *SkarJedn* 192; puścił fię znowu do Rzymu [*św. Bonifacyjusz*] chcąc fię łam obecnie okołó kościelnych rzeczy z Papieżem námówić *SkarŻyw* 518; *LatHar* 198; *SarnStat* 434.

Szereg: »obecnie, (a) sam« [*szyk 2:1*] (3): A yednák łą też przedfye nád tą trzodą páłtyrzowye widomi á doczełni/ z ludzi obráni/ choćya on yedyny páłtyrz obecnye známi yełt/ á łam tey trzodzye dobrze łprofta. *KromRozm III* M2v; *SkarŻyw* 412; *BielSjem* 19.

2. *Powszechnie, ogólnie; generaliter Mącz, Calep; publice Calep (3) : Generaliter, Połpolicie/obecnie. Mącz 143d; Publice – Obecnie. Calep [872]a, 45Ia.*

Synonimy: 2. pospolicie, powszechnie, »w obec«.

Cf NIEOBECNIE, 1. OBEC, 2. [OBEC]

LW